בית אהרן — יתרו

וישמע יתרו. איתא במדרש. זש"ה לריח שמניך טובים וכו'. אמרו ישראל ראשונים לא אמרו לפניך אפילו ריח שירה ומשקרעת לנו את הים לא הנחנו שום דבר שלא אמרנו לפניך. ד"א הראשונים לא נתת להם רק ריח מצות. לאדה"ר מצוה אחת. לנח ובניו ששה מצות. ומשעמדנו על הר סיני כמו שמריק שמן מן החבית וכו' על כן עלמות אהבוך. זה יתרו ששמע נסים של הקב"ה בא ונתגייר. עכ"ל המדרש:

הנה איתא בזוה"ק. לאמר בפורקנא דא. לאמר בפורקנא בתרייתא. שהשירה מרמזת על תחיית המתים ולכך כתיב ישיר ביו"ד בל' עתיד. וזה ידוע כי תכלית הבריאה בעולמות היה עיקר על השלימות הגמור שיושלם העולם ויבא לתכלית רצונו הפשוט שיושלם העולם ויהיה תחיית המתים וזה היה מחשבתו הראשונה ובאמת היה הבריאה בתכלית השלימות. ואמנם משקלקלו הדורות ונתהווה מה שהיה והלביש הקב"ה את החכמה שלו בלבושין וכלים בכדי שיוכל להיות קיום לעולם הגשמי. אבל לא היה להם שום ריח שירה ומשבאו לתוך הים ומסרו נפשם על קדושת שמו י"ת אז באו למדרגה שקדמה לעולם והיה ביכולתם לומר שירה. ורמזו ג"כ על תחיית המתים. כי קשרו את כל העולם לנקודה ראשונה ולכן כתיב בהשירה הכל ביודי"ן. ישיר. עוז. נאדרי. וכפי דאיתא שהשירה ע"ש המחשבה נאמרה. היינו הנקודה ראשונה. ומה היא המחשבה שיהיה שלימות הגמור ושיבוטל הזוהמא לגמרי ולזה ישיר היו"ד מקודם ועז"י היו"ד אח"כ אני ראשון ואני אחרון וכו'. וע"י תח"ה ישובח העולם לגמרי וזה נקרא השבח של הקב"ה שישובח העולם. ולזה כשרמזו על תחיית המתים אומר לא הנחנו שום שבח בעולם. כי באמת מה הוא הענין של תחיית המתים. כי כל איש מוכרח לבא למקום אשר לוקח משם. ועי"ז יצורף ויבורר ויתלבן עד שפסקה זוהמתן. ומהמעט חיות שנשאר מזה יוצמח אור ויהיה תח"ה ואז יהיה ברור וצרוף בלי שום זוהמא:

והרא' דאיתא בספרים אשר בשעת קבלת התורה פרחה נשמתם אמרה תורה למי תתן אותי אז חזרה נשמתן. וגם איתא בספרים אשר כל המתים החיו באותה שעה. וכבר אמרנו ע"ז כי זה פשוט אחרי שהופיע אור הגדול של הקב"ה בעת קבלת התורה והיה התגלות אלקות ממילא כל הנשמות אשר הגופים שלהם כבר נרקבו והם נתבררו כבר מכל זוהמא ממילא קיבלו חיות הקודש. ומי שהיה בגוף לא היו יכולים לסבול האור הגדול ואז נתבטלו הגשמיות והקליפה לגמרי ובאו לשלימות הגמור כפי המחשבה הראשונה ואותה הבחינה רמזו ישראל בעת שאמרו השירה ובאו לבחינת חכמה העליונה שזה נקרא שמן אשר בזה הבחי' נברא העולם. כולם בחכמה עשית:

ד"א כו': זה יתרו ששמע נסים. ואי' מתן תורה שמע ובא. הכל עפ"י האופן שאמרנו שהריק הקב"ה כל המדות וכל התורה כולה עד שבאו לבחי' חכמה אשר מזה הבחינה הוא תכלית קבלת התורה ופסקה זוהמתן לגמרי. ע"כ עלמות אהבוך א"ת עלמות אלא עולמות. היינו שני העולמות. כי העיקר הוא שע"י זה העולם ישיגו האור הגנוז בעולם העליון. כי באמת אין באפשרי בשום אופן להשיג האור הגדול של הקב"ה כ"ז שהאדם הוא בגוף עכור. רק כשבא לעולם האמת מלא תורה ומצות וביחודים גדולים שמייחד כל העולם להקב"ה אז ביכולת בידו להשיג אורו הגדול ולבא לאהבה גמורה וזה הבחינה יהיה אחר תחיית המתים. ולזה כתיב ע"כ עלמות אהבוך. ואיתא כל מקום שנאמר ע"כ מרובה באוכלסין. ולזה אחר שזה הפסוק מרמז על תחיית המתים כמו שדברנו לכן כתיב לשון על כן שיהיה מרובה באוכלסין. ולזה אמר המדרש ל' כמו שמריק מחבית. כפי דאיתא בגמרא ופוסקים הדברים שצריך להיות חותם בתוך חותם הסימן לזה הוא חבי"ת ר"ת ח"לב ב"שר י"ין ת"כלת. עכ"פ העיקר חותם בתוך חותם. מרמז על תכלית השלימות ויהיו תחיית המתים. ולזה כששמע יתרו הנסים של הקב"ה ובא העולם לשלימות הגמור בא ונתגייר. והבן:

עוד איתא במדרש ע"ז הפסוק. וישמע יתרו. זש"ה שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו זה יתרו שאמר קראן לו ויאכל לחם. כי ברוב הימים תמצאנו. ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה וכו'. עכ"ל המדרש:

הנה נוכל לומר. שלח לחמך על פני המים. כי באמת אין באפשרי להשיג אורו של הקב"ה. אמנם הקב"ה מרחם על כל איש ישראל וצמצם שכינתו ע"י השתלשלות עילה ועלול עד שברא את העולם ע"י מדותיו. בכדי שיוכלו ישראל להשיג מעט אורו יתברך. וזש"ה כי ברוב הימים תמצאנו. וזה ידוע כי המדות נקראים ימים. ובאמת במה שהורשית התבונן ואין לנו לחקור כלל ואין להשיג מה שלמעלה מעולם הבנין. ומן השבע מדות התחיל עולם הבנין. כי אמרתי עולם חסד יבנה. והבן:

ופשוט נוכל לומר. כי ברוב הימים. היינו כל מה שיש להאדם יותר ימים משיג יותר חיות הקודש. היינו העיקר שיראה שלא יאבד ממנו אפילו יום אחד בלי עבודת השי"ת. ואצל אברהם כתיב בא בימים. ומה שמביא המדרש זה הפסוק אצל יתרו. כידוע שיתרו

הי' גלגול קין ומשה היה גלגול הבל. אשר לזה אמר יתרו קראן לו ויאכל לחם. בכדי לתקן החטא שהרג את הבל. וזהו שלח לחמ"ך על פני המים בכדי שברוב הימים תמצאנו. שהעלה משה רבינו את הכל וניתקן החטא של קין. לזה כתיב ויקח יתרו את צפורה אשת משה אחר שילוחי'. היינו אחר ששלח אותה מכבר ובא לתקן את אשר עיות בראשונה. וזהו כי ברוב הימים תמצאנו:

איתא בגמרא. הכל מודים שבשבת ניתנה תורה לישראל. היינו בכל שבת נותן הקב"ה התורה לישראל. ולא בשבת בלבד אלא בכל יום. והראי' שאנו מברכין בכל יום נותן התורה ולא נתן. רק שנותן התורה בכל יום. ובאמת עיקר נתינת התורה היא מה שאנו מקבלין עלינו בכל יום קדושתו של הקב"ה ואורו וחיותו של הקב"ה. ואנו עושים בכל יום מצות של הקב"ה. זה קבלת התורה בכל יום מחדש. וההכנה לזה הוא יום השבת. כי אם לא הי' להם יום השבת לא הי' קיום לששת ימי המעשה. וזהו כלל גדול ששת ימים תעשה מלאכתך. שמחוייבים אנו לקבל התורה בכל יום ולקבל ולקיים מצות השי"ת בקדושה וטהרה וחיות הקב"ה שזהו קבלת התורה. ומחוייבים אנחנו לעשות מלאכה בששת הימים. היינו כפי דאיתא במדרש ויניחהו בגן עדן לעבדה. זה מצות עשה. ולשמרה זה מצות לא תעשה. ובשבת שאין בו בירורים כתיב וביום השביעי תשבות שאין בו שום מלאכה רק לייחד עצמו להשי"ת ולשמוח בקדושת השבת. מעין עוה"ב יום שבת מנוחה. וזהו קבלת התורה וד"ל:

ויוצא משה את העם לקראת האלקים מן המחנה וגומר. איתא במדרש א"ר יוסי ר' יהודא היה דורש י"י מסיני בא לסיני בא. ואני איני דורש כמותו. אלא מסיני בא. יצא לקראתם כחתן היוצא לקראת כלה. הה"ד ויוצא משה את העם וכו': עכ"ל

אמר לפי דקדוק לשון הכתוב ויוצא משה את העם לקראת האלקים משמע שהם הקדימו. והאריך הרב בזה. כי בדבר רוחני שאינו בזמן הא והא איתא. ויתייצבו בתחתית ההר. אמר כשהתייצבו בתחתית ובשפלות אז ההר. כי אינו כשאר דבר גשמי הנתפס בזמן ובמקום. אבל כאן התחתית וההר מעלה ומטה כולם כאחד אצלו. ע"כ ויתייצבו בתחתית ההר והבן:

והר סיני עשן כולו. עש"ן ר"ת עול"ם שנ"ה נפ"ש. והאריך בזה. איך שבהעולם יש בו כללות הכל מכל העולמות עליונים ותחתונים וכל התיקונים. וגם בשנה יש בו ג"כ כנ"ל. והכל ישנו בנפש. והר סיני שעליו ניתנה התורה היה אז ג"כ כללות העולמות וכל התיקונים כנ"ל. וזש"ה והר סיני עש"ן כולו מפני אשר ירד עליו י"י באש. באש ובחמימות של ישראל כפי הכנת וחמימות האדם לעבודת השי"ת כן יורד עליו השי"ת:

ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כל ההר מאד. ויהי קול השופר הולך וחזק מאד. השופר הוא מאילו של יצחק הוא הקרן שמאלי. והקרן ימיני הוא המוכן לימות המשיח. הולך וחזק מאד. אינו אומר הלך אלא הולך תמיד וחזק בעצמו ומחזק אחרים. מא"ד הוא אותיות אד"ם. משה ידבר. לשון הוה. כי הוא מדבר תמיד. והאלקים יעננו הקול. כי הדבור הוא דבר שע"י צמצום. והקול הוא התפשטות בלי צמצום. וזהו והאלקים יעננו בקול. כי היה דבור בלא קול. ועזרו על דבר הקול:

עוד נוכל לומר. והר סיני עש"ן כולו כמו שאמרנו. עש"ן הוא ר"ת עול"ם שנ"ה נפ"ש. כשם שהעולם הוא קומה שלימה. כך השנה הוא קומה שלימה. וכמו כן הנפש. העולם הוא בחי' כלים. והשנה בזמן. והנפש באדם. ובעת קבלת התורה נתייחדו כולם. וזהו והר סיני עשן כולו. מהיכן הגיעו להר סיני הוא מחמת עשן כולו כי נתייחד הכל. ואז יכלו לקבל התורה:

מפני אשר ירד עליו י"י באש. ע"ד שאמר א"א אדומו"ר זצוק"ל ככתוב כי י"י אלקיך אש אוכלה הוא ועד"ז הוא כאן אשר ירד עליו י"י באש. כי היה ירידת והתגלות השי"ת ע"י אש שלמטה. כי כל השלמות של האדם הוא האש כשבוער לבבו לתורה ולתפלה ולמצות וע"י זה האש היה עליהם התגלות השי"ת ע"י האש ואתערותא של כל או"א:

ויעל עשנו כעשן הכבשן. עשנו הוא בחי' עש"ן שדברנו יש לו עליה. כעשן הכבשן. כפי מה שהוא כובש את בחי' עש"ן:

ויהי קול השופר הולך וחזק מא"ד. מא"ד הוא אותיות אד"ם כי כל מה שמספר הכתוב מהקולות וברקים אינו דבר חידוש לפני השי"ת. רק הכל הוא לימוד להאדם לעולם. כי קבלת התורה היא נצחית בכל דור ודור ובכל זמן וזמן:

ויהי קול השופר מלשון מלכי ישפר עלך. מלכ"י הוא לשון עצה ומחשבה ולשון מלך כי המחשבה היא בחי' מלך הולך וחזק מאד:

משה ידבר. דיבר אין כתיב כאן רק ידבר בלשון עתיד. כי עתיד הוא בכל דור ודור לדבר עם כל אחד ואחד. לכל מי שבא לטהר ולקבל עליו עול תורה מדבר משה עמו. והאלקים יעננו בקול. להכניס הקול בהדבור ולייחד הקול עם הדבור והמחשבה וצריכין מאד לשמוח בקבלת התורה כי כאו"א מקבל לפי כוחו וערכו. וצריך להאמין כי בוודאי עתה ישוב מאוולתו ויזדכך ויהיה זך: